

aktiviteiten

I.P.-fire-side te Vlaardingen

Zaterdagavond 9 april a.s. staat van af 19.30 uur op de Lemsterlandhoeve nr. 12 te Vlaardingen de deur open voor iedereen die zin heeft, om samen met Ton de Bruijn over Individualpsychologie te praten. Onderwerpen kunnen door ons zelf worden aangedragen. We hopen op een fijne avond

bijlage

Op verzoek van Theo Schoenaker is er bij dit blad een duitstalige brochure gevoegd met de gegevens over de ICASSI die dit jaar op korte afstand van Nederland wordt gehouden, n.l. op het eiland Guernsey dat ligt in Het Kanaal voor de franse kust.

Opgave en voor het verkrijgen van verdere inlichtingen kunt u rechtstreeks contact opnemen met Theo Schoenaker, Rudolf Dreikurs-Weg 4-6 D-6492 SINNTAL 8 (Züntersbach) West-Duitsland

port betaald
port payé
ARNHEM

uitgave van: stip & nwip
postbus 16
NL. 6930 AA westervoort

5e jaargang nr. 1 * april 1983

maandblad voor
individualpsychologie

-VERTROUWEN, middels het hebben van het geloof dat dingen zullen lukken. Uitgangspunten zijn de gelijkwaardigheid van de mensen, het accepteren van elkaar en het bemoedigen van elkaar. Op school gebeurt dat d.m.v. veel overleg en praatavonden met als belangrijk uitgangspunt het ik van de mens en het team.

-BEGELEIDING/KADER, middels diverse besprekingen waarin vaste afspraken gelden. Op school gebeurt dit aan de hand van vaste besprekingen met vaste onderwerpen, regels en afspraken, b.v. besprekingen waarin alleen het jij en ik aan de orde komt (jeda-bespreking) of alleen de eigen belevenissen.

Indien u meer wilt weten over dit onderwerp kunt u een uitgebreid verslag opvragen bij mij. Dit is slechts een uittreksel uit het verslag.

Solveig van der Hoeven
Huizingalaan 50, 2105 SL HEEMSTEDÉ

0-0

alfred
adler
instituut
nederland

De door de STIP en NWIP-besturen in het voorjaar van 1982 ingestelde commissie (die tot taak kreeg om de mogelijkheden te onderzoeken tot

vorming van het Alfred-Adler-Instituut) heeft op 8 januari j.l. als een van haar laatste taken die mensen-die eerder positief op een vroeger verzoek reageerden-voor een bijeenkomst uitgenodigd om te komen tot de vorming van een aantal werkgroepen. Omdat het aantal aanwezigen ver achterbleef bij de verwachting van besturen en commissie, konden de noodzakelijk geachte werkgroepen niet geformeerd worden. De conclusie die besturen en commissie hebben getrokken is dat de vorming van het A.A.I.N. momenteel niet haalbaar is en dat verdere voorbereidingen zullen worden beëindigd.

Adrie van der Horst

psychologie & levensbeschouwing

Weergave van de lezing die op 27 november 1982 is gehouden door mevrouw Riet Boon-Schilling, psycholoog te Amsterdam

IP

De aanleiding die me dit onderwerp deed kiezen, is twee-ledig. Ten eerste was er het pas-verschenen, postuum uitgegeven, boekje van Henk van Asperen, de vroegere voorzitter van de N.W.I.P. Daarin staat geformuleerd, waarmee hij de laatste jaren van zijn leven zo intens bezig is geweest: de levensbeschouwelijke, zeg filosofische, fundering van zijn grote liefde voor de Individualpsychologie van Alfred Adler. Ten tweede is er mijn eigen werk als docent aan een lerarenopleiding, waarin heel nadrukkelijk verband wordt gelegd tussen het praktische werken-met-mensen (met name in het welzijnswerk van de Middelbare Beroepsopleidingen, waar onze studenten terecht komen) en de levens- en mensbeschouwing van de werkers. Ik tentamineer in die lerarenopleiding o.a. wijsgerige antropologie.

De wisselwerking tussen het omgaan-met-mensen (incl. jezelf) en levensbeschouwing boeit me al jaren.

Levensbeschouwing bepaalt mening over de werkelijkheid

Ook binnen de Sectie waarin ik werk, hebben de docenten verschillende levensbeschouwingen. Dit merkte ik onlangs goed in een gesprekje naar aanleiding van het voorval, dat een jeugdige kennis van mij zelfmoord had gepleegd door onder een trein te lopen. Ik vertelde dit aan een collega en zei: Als je tot zo'n verachting van je eigen lichaam komt, je zo laat verminken, moet je wel totaal moedeloos zijn. Waarop hij zei: Ik denk niet dat het persé moedeloosheid is; misschien is het wel een daad van grote wilsmoed, dat je zelf een uitzichtloze situatie

bereid waren goed en bloed in te zetten, ja daadwerkelijk te offeren?

Ik meen van niet. Op grond van mijn levens- en mensbeschouwing, die zeer verwant is met die van Adler, meen ik dat wij binnen de mogelijkheden en beperkingen van onze aanleg, verworven levensstijl en samenlevingscultuur een 'speelruimte' hebben, waarbinnen 'vrij kiezen' mogelijk is. Ik meen ook, dat het belangrijk is en gezond (met name in deze tijd) je bewust te zijn van je keuze(n) en van de factoren die die keuze hebben beïnvloed. Want, dat is mijn overtuiging, in de omgang met jezelf en je medemensen en met 'het leven' (in de ruimste betekenis) doen die factoren hun werk, of je je het bewust bent of niet.

Riet Boon-Schilling
(verslag Mw. Alie Huisman)

Het boek HUMANISME met andere woorden is verkrijgbaar na overmaking van f 15,- op postrekening 1162479 t.n.v. H.M. van Praag-van Asperen, Overdam 1, 1081 CE Amsterdam.
-o-

«KINDEREN»

DE KINDEREN DIE WE WAREN, DE KINDEREN DIE WE HEBBEN,
DE KINDEREN DIE WE ZIJN

Uittreksel van het verslag van de studiedag op 15 jan. j.l. Deze dag werd ingeleid door mevr. Lenie Richard en dhr. Theo Habraken.

De relatie die we met het kind in onszelf hebben is een subjectieve relatie. Het vertegenwoordigt het ik, het eigene. Vanaf de geboorte leeft het kind in totaliteit met anderen. Naarmate het ouder wordt zondert het zich steeds verder af en ontwikkelt zich het ik. Het ik ontwikkelt zich op het moment dat een kind zich gaat afscheiden van de anderen en dus een eigen geheel gaat vormen.

Terug naar het voorbeeld van de boom: Hoe ik de lucht zie, bepaalt mijn interpretatie van de boom (als rustplek of als gevaar)

Manieren om de "waarheid" te benaderen

Henk van Asperen is intensief bezig geweest met de vraag: Hoe krijgt een mens vat op de werkelijkheid? Zijn antwoord is te vinden in zijn boekje "HUMANISME MET ANDERE WOORDEN". Hij beseft best, dat er méér antwoorden zijn en dat niet ieder antwoord bevredigend is voor iedereen. Hij vond een bevredigend antwoord in het moderne Humanisme. Als ik hem goed begrijp betekende dat voor hem: een open visie op de wereld, volkomen serieus nemen van de mens met diens goede en slechte, sterke en zwakke kanten, de twijfel en onzekerheid van het niet-weten aandurven, bereidheid aan te nemen dat er "meer" is dan de mens kan kennen, zonder te willen vervallen in speculaties over God, hiernamaals en dergelijke. Voor van Asperen waren "ficties" genoeg om als gelukkig mens te kunnen leven.

Wie hem heeft meegemaakt als docent in de I.P.-cursus herinnert zich hoe zorgvuldig hij het onderscheid uiteenzette tussen de verschillende manieren om de 'waarheid' te benaderen. Ik zet ze even voor u onder elkaar:

DOGMA	= iets is waar omdat het waar is (geloof)
HYPOTHESE	= iets is waar zolang het tegendeel niet bewezen is (verificatie)
FICTIE	= iets is waar zolang deze aanname bruikbaar en nuttig is (justificatie)

Ficties zijn bijv. begrippen als vrijheid, doelgerichtheid en verantwoordelijkheid. Maar die 'ficties' hadden voor hem wel consequenties. Hij stelt: "Een levensbeschouwing die niet -tot-en-met-de-daad- een antwoord aandurft op vragen als vergankelijkheid, eenzaamheid, onveiligheid, ethiek, verwondering, is

afhankelijkheid. In het dagelijks leven is hij hulpvaardig en edelmoedig, maar door zijn neiging tot afhankelijkheid kan hij tot slaafse onderdanigheid en zelfafwijzing komen.

2. Het superioriteits-type streeft naar heersen, leiding geven, vermijdt minderwaardigheid, reageert op mensen en situaties met imponeren en geïmponeerd zijn, in het dagelijks leven is hij kundig, idealistisch en prestatiegericht. Hij streeft naar - en bereikt - succes, maar als hij niet 'oppast', kan hij door zijn eerezucht en machtsstreven overbelast raken.
3. Het gemakstype streeft naar een prettig, comfortabel leven, vermijdt conflicten en verantwoordelijke taken, reageert op mensen en situaties met hartelijkheid en gezelligheid, zolang de anderen ook aardig zijn. Hij raakt geïrriteerd als de mensen eisen aan hem stellen. Hij is doorgaans optimistisch en vredelievend, maar loopt kans om al te passief en improductief te worden.
4. Het controle-type streeft naar ordelijkheid en beheersing van zijn omgeving. Hij vermijdt, schuwt zelfs, wanorde en slordigheid. Hij benadert de mensen zakelijk en correct. In de omgang is hij betrouwbaar en evenwichtig, in zijn werk productief en ter zake kundig, maar hij neigt tot dwangmatigheid en perfectionisme, waardoor hij vervreemd kan raken van zijn medemensen en in het isolement kan vastlopen.

Samenvatting en conclusie

1. Iemands levens/mensbeschuwing heeft een doorslaggevende betekenis voor zijn omgaan met mensen en situaties (denk aan de voorbeelden: zelfmoord en boom)
2. De mens komt tot zijn levensbeschuwing langs dezelfde weg (lijn) als waarlangs zijn levensstijl tot stand is gekomen (schema).
3. Dat iemands levensstijl bepalend is voor hoe hij

- de kunstzinnige/esthetische mens, die streeft naar genieten/schoonheid,
- de godsdienstige/religieuze mens, die streeft naar aanbidden/overgave.

De verleiding bestaat om mensen te duiden volgens zo'n typologie. Je zou Henk van Asperen en Alfred Adler dan wellicht 'gemeenschapsmens' kunnen noemen, mijn echtgenoot een 'wetenschapsmens' en ik zou dan een 'religieus mens' kunnen zijn. Bij zo'n indeling komt meteen de vraag op: Wat zeg je ermee? Ben je geëxcludeerd door je 'type', als je niet nastreeft of begrijpt wat tot een ander 'type' behoort? Ik denk het niet, omdat iemand 'type' nooit een voorafgegeven is, maar ontwikkeld - gemaakt door de persoon - die tot dat type is gaan gehören.

Levensbeschouwing is eigen keuze

Ik keer terug tot het begrip 'fictie'. Zoals we weten heeft dit begrip voor Alfred Adler een belangrijke betekenis gehad om te mensenkennis te komen (het 'fictieve levensdoel' als fictie!). Hierin heeft Henk van Asperen zich zeer verwant gevoeld met Adler. Hij heeft dezelfde benadering gevonden in het moderne Humanisme. Voor van Asperen zijn individualpsychologie en Humanisme als het ware twee zijden van dezelfde medaille.

Wat de ene zijde van de medaille betreft, kan ik Henk van Asperen volgen. Ik stem geheel in met hem als hij zich stelt achter de uitspraak van Alfred Adler :

"De mens is een subject, een kiezend wezen, strevend naar een doel dat grotendeels onbewust gekozen is op grond van een bepaald meningsvormingsproces"

Door het woordje 'kiezen' te gebruiken, stel je vast dat de mens zijn levensbeschouwing zelf gemaakt heeft en dus ervoor *verantwoordelijk* is.

Dit laatste wil concreet zeggen: Als ik u naar uw levensbeschouwing vraag, mag ik van u een antwoord verwachten en omgekeerd kunt u mij aanspreken op mijn

M.a.w. Mijn/uw persoonlijke levensstijl bepaalt (mede) welke levensbeschouwing ik/u kies(t) uit de voorhandene. Dit brengt mij tot twee vragen:

1. Is het mogelijk een ordening aan te brengen in het 'aanbod' van onze cultuur wat levensbeschouwelijke denkbeelden betreft?
2. Is het mogelijk, de keuzen van levensstijlen te ordenen naar een beperkt aantal principes?

Wat de eerste vraag betreft, doe ik zelf een voorzichtige poging om te antwoorden (voorzichtig, want ik ben me bewust van m'n gebrekkige kennis). Wat de tweede vraag betreft, maak ik gebruik van het antwoord dat van Asperen in zijn boek geeft: een indeling in levensstijl-typen gebaseerd op de prioriteit(en) (voorrangs-doel(en)) waarop deze zijn opgebouwd.

Vier fundamentele levensvisies

Wat de levensbeschouwingen betreft, kom ik tot vier fundamentele visies op wat leven is:

1. Leven is geschiedenis, groei, bevrijding, verant-

schouwing vandaan (?) is niet zonder invloed op mij gebleven. De vraag naar de 'wortels', de herkomst van de in onze samenleving heersende opvattingen over mens en wereld, is mij in de loop der jaren erg gaan boeien. Toen ik tot de overtuiging was gekomen, dat achter al het handelen van de mens, zeker in het onderwijs en in de hulpverlening, een mens-en levensbeschouwing ligt (ook al weet de handelende persoon dat niet -of slechts den dele), ging ik me afvragen wat het gemeenschappelijke is in de vooronderstellingen van mensen met verschillende levensopvattingen. Het meest opvallende vond ik die gemeenschappelijkheid in de hulpverleningsfilosofie, die in de jaren 60 ontstond: de cliënt als medeverantwoordelijke en meebeslissende in het hulpverleningsgebeuren, de patiënt als mondige partner van de arts en de verpleegkundige. Hoewel het autoritaire patroon van voor 1950 dikwijls moeilijk te doorbreken lijkt, is de vraag naar "mondigheid" in alle levensbeschouwelijke kringen in Nederland meer regel dan uitzondering. Dat heeft consequenties gehad in de gezinnen (opvoeding), in de school (medezeggenschap), in de kerk en in de gezondheidszorg. Ik denk, dat de bezuinigingen, hoe dreigend die ook zijn voor deze (nog jonge) denkwijze, dit niet ongedaan kunnen maken. Degene onder u, die al in de vooroorlogse jaren de visie van Adler volgden, hebben deze ommezwaai in onze samenleving ongetwijfeld toegejuicht. De mens kiest, ondanks beperkende omstandigheden, hij is mede-verantwoordelijk voor de al dan niet ontwikkeling van zijn gezinsszin, hij kan en mag zijn levenslot niet uit handen geven.

Onder de vroege aanhangers van Adler waren mensen van verschillende gezindten. Toen gold en nog geldt, wat van Asperen schrijft: "Onder de Adlerianen bevinden zich veel humanisten, maar ook veel gelovigen van allerlei soort. Maar als van Asperen even later schrijft: "dat de basisopvattingen van de individualpsychologie humanistisch zijn", zet ik een vraagteken.

Menigeen die zich welbewust geen humanist wil noemen zal de basisopvattingen van de I.P. wel omschrijven. Ik denk dat we ervoor moeten oppassen, iets voor onze levensbeschouwelijke groep te naasten, wat wellicht een gemeenschappelijke waarde is, die onze twintig eeuwen oude westerse cultuur ons heeft opgeleverd, ons heeft aangereikt als 'bouwstenen' voor de levens/wereldbeschouwing van ieder die in deze cultuur wordt geboren: U en ik. Ik denk dat de mense-lijke mondigheid zo'n basiswaarde van onze cultuur is.

Als je om je heen kijkt en luistert, vind je deze 'mondigheid' in vele verschijningsvormen en 'toon-aarden' vertegenwoordigd in onze samenleving. Het kind dat meebeslist in gezin en school, de getrouwde vrouw die een eigen inkomen verdient, de ondernemings-raad in bedrijven, de instituutsraden in onderwijs-instellingen, ook het 'omgekeerde' altaar in de R.K. kerken en de vrouwelijke predikant in de gereformeerde kerken. In principe kan iedereen in onze maatschap-pij mee-praten.

Kortom, in de vele levensbeschouwingen die Nederland kent, heeft deze basiswaarde van onze cultuur een onmiskenbare - hoewel kwetsbare - plaats.

Als ik naar andere culturen kijk (bijv. die van India, Iran of Rusland) dan vind ik die individuele 'mondigheid' of 'inspraak' niet in de berichten en beelden die via tijdschriften en televisie naar ons toe komen. Ik kom hierdoor tot mijn stelling, dat onze cultuur (waarschijnlijk elke cultuur, maar ik beperk me tot de onze) een aanbod heeft van fundamentele levensbe-schouwelijke denkbèelden en waarden.

Levensbeschouwing en levensstijl

Hoe komt het dan tot zo'n veelheid van levensbeschou-wingen in onze samenleving? In zijn boek stelde Henk van Asperen de vraag: Waartoe dient een levensbeschou-wing (?) en legde verband tussen iemands levensbe-schouwing en zijn levensstijl. Ik denk dat het heel zinnig is om daar met u bij stil te staan.

Wartoe dient een levensbeschouwing, een interpreta-tie van de werkelijkheid?
Nuchter constateert van Asperen: In zijn levensbe-schouwing zoekt ieder mens in ieder geval drie dingen:

1. Veiligheid in onbekende, onzekere levens-situaties,
2. Bevestiging van zijn eigen bestaan (je zou dat zelfverwerkelijking of geluk kunnen noemen),
3. Onderscheiding van wat goed en kwaad is, m. a.w. een weg om kiezend voort te gaan tussen wat goed en slecht is voor het (voort)bestaan van de mens.

Wat veiligheid, geluk, goed of kwaad is, dat ontdekt ieder mens al jong op grond van zijn/haar eigen ervaringen. Daarover vormt hij, zoals we weten, meningen in een vroeg stadium van zijn leven. Met die meningen, vanuit zijn situatie als kind in het milieu waarin hij terecht gekomen is - dit kind in dit milieu - kiest de mens het fictieve doel waarnaar hij wil streven. Uit zijn meningen en dit fictieve levens-doel komt dan zijn levensstijl tot stand. Adler noemt dit een creatieve daad van de mens. In zo'n uitspraak klinkt zijn bijbels-joodse achtergrond mee: de mens als 'beeld' van God de Schepper van de mens, als mens creatief zoals God creatief is.

(Wie belang stelt in die achtergrondvisie, kan ik het boek van Erich Fromm: "Gij zult zijn als goden" aanbevelen)

Bij de keuze van het fictieve levensdoel spelen oök de behoeften aan veiligheid, zelfverwerkelijking en waarden (goed/kwaad) een belangrijke rol. Dit is o.a. door Karen Horney en Abram Maslow, invloedrijke psy-chologen die na Adler kwamen, nadrukkelijk geconsta-teerd. Ik maak hieruit de gevolgtrekking, dat onze keuze van levensstijl én onze keuze van levensbe-schouwing op dezelfde lijn liggen:

levensbeschouwing.

Wat is de grondslag van onze levensbeschouwing?

Voordat ik inga op dat meningsvormingsproces dat tot keuze(n) leidt, maak ik even een uitstapje aan de denkbeeldige hand van mijn levenspartner, de 'wetenschapsmens'.

Ik denk niet, dat we Alfred Adler een 'Humanist' kunnen noemen, in de betekenis die Henk van Asperen daaraan geeft. Ik geloof, dat de levensbeschouwing van Adler doortrokken is geweest van het geestelijk milieu waar hij, gesecculariseerde Oostenrijkse Jood, uit voortkwam: het bijbelse, oud-testamentische en talmudische denken over mens en wereld.

Adler was óók afkerig van elk dogmatisme, hetzij christelijk of communistisch, maar de wortels van zijn denken over de mens lagen in dezelfde 'leerschool' als die van Spinoza, aan wie Adler de term "sub specie aeternitatis" ("in het licht van de eeuwigheid") heeft ontleend om aan te duiden hoe hij de 'gemeenschapszin' zag.

Ik denk, dat degene die Henk van Asperen goed gekend hebben, zullen zeggen, dat hij de 'gemeenschap' óók in die boven-menselijke betekenis zag. Ik zeg dit dan ook niet om de stellingname van Henk van Asperen te ontcrachten, maar om aan te geven dat het 'grondvlak' van Adler's I.P. ruimte biedt voor zowel Humanisten als Joden en Christenen, die deze wortels gemeenschappelijk hebben. De bijbelse mens- en levensbeschouwing is namelijk één van de levensbeschouwelijke 'bronnen' van onze westeuropese samenlevingscultuur.

Is het nodig dat zo nadrukkelijk naar voren te brengen ik meen van wel, juist in deze tijd die levensbeschouwelijk zo veelvormig is, die zich vaak verward en verwarrend aan ons voordoet.

Individuele mondigheid = basiswaarde van onze cultuur

Achttien jaren samengaan met iemand die altijd de vraag stelt: "Waar komt die opvatting, die levensbe-

- woordelijkheid (Joodse profeten)
2. Leven is noodlot, gedetermineerdheid, willekeur van het lot. (Griekse tragedies)
3. Leven is een eeuwige cyclus van geboorte en dood, re-incarnatie, cosmische harmonie van tegenstellingen (oosterse en Stoische wijsgeren)
4. Leven is natuur, gebonden/verbonden aan/met 'moeder aarde', onderworpen aan de wetten van de natuur (Germaanse natuur-"mythen", Aristotelische artsenschool)

Elk van deze visies, ontleend aan de 'bronnen' van onze westeuropese cultuur is m.i. terug te vinden in de mens/levensbeschouwing van deze of gene psychologische of therapeutische 'stroming' anno 1983. Dat zo'n visie op het leven consequenties heeft voor het omgaan met het leven en mensen (inclusief jezelf), zal u wel duidelijk zijn (bijv. zelfmoordis zonde óf een heroïsche daad).

Prioriteiten

De genoemde typologie van levensstijlen (van Asperen) gaat ervan uit, dat bij de keuze van een fictief levensdoel één van vier fundamentele strevingen van de mens de voorrang (prioriteit) heeft, die domineert. De andere strevingen zijn er (meestal) wél, maar komen op de tweede, derde of vierde plaats. Die vier strevingen zijn:

1. Acceptatie
2. Superioriteit
3. Gemak
4. Controle

Indien één van die strevingen heel sterk domineert, kun je spreken van een bepaald levensstijl-type (dit is uiteraard zelden het geval, de meeste mensen zijn mengtypen)

Dit uitgewerkt ('ideaal-typen'):

1. Het acceptatie-type streeft naar aanvaard worden, erbij horen. Hij vermijdt en vreest afwijzing, reageert op mensen en situaties met toewijding en

nutteloos en misleidend".

Hier hoor ik dezelfde opvatting als waarmee ik dit verhaal begon: Iemands levensbeschouwing bepaalt zijn handelen; iemands doen en laten in echt-menselijke situaties (vergankelijkheid, eenzaamheid enz.) moet een concretisering zijn van zijn levensbeschouwing; daarop moet je de persoon die handelt (of niet-handelt) kunnen aanspreken.

Behoeften betreffende levensbeschouwing zijn verschillend

Erover nadenkend, constateer ik, dat ik niet tevreden ben met 'ficties', dat ik méér wil weten over de "werkelijkheid-achter-de-werkelijkheid". Dat weten is bij mij vertaald in geloven. Ik aanvaard zonder moeite een aantal dogma's ("eeuwige waarheden"); heb die misschien zelfs nodig als ondersteuning van mijn werkelijkheid. Bij mijn levenspartner ligt het nog weer anders. Die is niet tevreden met een levensbeschouwing zoals die zich vóórdoet, maar wil altijd naspeuren waar deze vandaan komt, wat de 'wortels' ervan zijn in de cultuur waarin deze visie is ontstaan. Zoals mensen verschillend zijn, zijn hun behoeften wat een levensbeschouwing betreft, verschillend. De Duitse wijsgeer-psycholoog Eduard Spranger heeft dat omstreeks 1930 al geconstateerd en een typologie ontworpen gebaseerd op culturele waardensystemen. Bij ieder mens zou, op grond van aanleg en ervaring één cultureel waardensysteem overheersen.

Zo onderscheidde hij:

- de economische mens; die streeft naar werken/verdelen van de middelen,
- de politieke mens; die streeft naar heersen/leiding geven,
- de gemeenschapsmens; die streeft naar dienen/helpen,
- de theoretische/wetenschapsmens; die streeft naar kennen/begrijpen,

met mensen en situaties omgaat, weten we allemaal (cursus, boeken van Adler/Dreikurs, artikelen).

Ik maak hieruit deze gevolgtrekking:

Wie in deze verwarde en verwarrende tijd bewust, d.w. z. met zelfkennis en inzicht in wat er te koop is, wil omgaan met mensen en menselijke situaties, doet er wijs aan, de volgende vragen te stellen:

- a. *Welke prioriteiten liggen ten grondslag aan mijn eigen levensstijl?*
- b. *Welke aspecten van de fundamentele levensbeschouwelijke denkbeelden van onze cultuur trekken mij aan en (wat) heeft die voorkeur te maken met de prioriteiten die ik stel?*

3. *Welke prioriteiten kan ik ontdekken bij degene(n) die anno 1983 hun levensbeschouwing 'op-de-markt' brengen en aanprijzen als dé mens/maatschappijvisie of dé omgangsmethode?*

4. *Welke bewuste keuze(n) wil ik maken uit de veelheid van aanbiedingen om met mensen en situaties te kunnen omgaan op een wijze die bij mij past en dus het meest overtuigend (echt) zal zijn voor de medemens die ik wil helpen, opvoeden, of gewoon maar mee omgaan?*

5. *En, als u op het punt staat een 'leermeester' te gaan volgen, omdat diens mensvisie of methode u erg aanspreekt: Hoe is bij deze mens de verhouding tussen zijn levensbeschouwing en levenspractijk? Hoe handelt (handelde) hij in zijn dagelijks leven, welke beslissingen nam hij op kritische momenten van zijn bestaan? En, als (wellicht uit (auto)biografische gegevens) blijkt, dat er een discrepantie is tussen 'leer-en-leven', wil ik hem dan wel als leermeester?*

U kunt mij vragen: Ben je niet al te relativierend bezig geweest, door alle levensbeschouwingen op de lijn van zoiets klein-menselijks als de individuele levensstijl te plaatsen?

Erger, zet je zo niet alles op losse schroeven? Ga je niet oneerbiedig om met de geloofsovertuiging of levensbeschouwing van mensen, die daarvoor zelfs

radicaal opheft. We werden het niet eens. Wij hebben ook een sterk uiteenlopende visie op het leven.

De levens/mensbeschouwing maakt als het ware de achtergrond, waartegen je een individueel mens of een menselijke situatie plaatst en interpreteert.

Als voorbeeld: een boom in een kale vlakke (bijv. een heideveld) tegen de lucht als achtergrond. Als ik op een snikhete dag op die vlakke loop en ik zie die boom tegen de achtergrond van een zinderend-blaauwe lucht, zal ik er wellicht snel heen lopen om even uit te blazen in de schaduw van de boom. Maar loop ik op dezelfde vlakke, wanneer een onweer bezig is los te barsten, en zie ik de boom tegen een lood-grauwe lucht die doorklieft wordt door bliksemflitsen, dan zal ik die boom mijden, want ik weet, dat zo'n eenzame boom de bliksem aantrekt.

Naar de mens toe, zie je misschien iets van die uitersten in de benadering bij - enerzijds de orthodoxe Calvinisten ("De mens is onbekwaam tot enis goed en geneigd tot alle kwaad") en de Humanisten als Maslow en Rogers, die de mens zien als "In-wezen goed, geneigd en bestemd tot groei en zelfverwerkelijking.

Ik stel dus: de mens is er niet opzichzelf, als afzonderlijk verschijnsel, maar hij bestaat (leeft, denkt, handert) altijd in een context, in een levenswerkelijkheid waarmee zijn bestaan in wisselwerking, in interactie is waardoor zijn handelen betekenis krijgt.

Laat ik die werkelijkheid de "wereld" noemen, dan gaat het altijd om wat er in die interactie gebeurt:

"Wereld" is dan de werkelijkheid van de mens met diens context/achtergrond als geïnterpreteerde situatie.

Het kind om ons heen, de kinderen die we hebben, vormen voor ons een object, we kijken er tegen aan en oriënteren ons op hun gedrag. Ook dit kind ontwikkelt een ik, zijn eigene met alles wat daar buiten is als object.

Om tot elkaar te komen, elkaar te leren kennen en begrijpen is het belangrijk om op de handeling te letten en niet zozeer op het ik-zijn zelf. Het ik, het subject als onderwerp, is onderworpen aan de werking van deze handeling. De handeling ofwel beweging staat ten dienste van het ik en is doelgericht. Vanuit deze gedachte is de handeling dus belangrijk.

Het lijkt alsof wij deze gedachte in het tegenwoordige tijdperk aan het omdraaien zijn en de handeling onderhevig maken aan het ik. Het ik wordt dan super, terwijl de handeling er niet meer op aan komt. Toch kunnen we elkaar niet vinden in het eigene, juist omdat dit eigene zo subjectief is opgebouwd uit een wereld van beelden, conclusies en eigen interpretaties.

In een democratische opvoeding erkennen wij dit eigene van onszelf en dat van onze kinderen. Door samenwerking (in gezamenlijke handelingen) is het mogelijk elkaar te ontmoeten. Door bemoediging van de handeling en niet door bemoediging van de mens zelf.

Hierop aansluitend sprak Theo over de kinderen die we zijn, waarmee hij bedoelt dat het verschil tussen kinderen en volwassenen minder groot is dan soms lijkt, omdat beiden om moeten leren gaan met samenwerking, met gevoelens omgaan, elkaar te bemoedigen, tolerant te zijn en elkaar te respecteren. Een volwassene hoeft zich daarbij niet als een kind te gedragen. Een volwassene kan in het sociale spel middels zijn verstand een aantal dingen aan het kind aanbieden: n.l. STRUCTUUR-VERTROUWEN-BEGELEIDING(kader).

-STRUCTUUR, door ruimte te scheppen waarin men elkaar kan ontmoeten. Op de school waar Theo werkzaam is gebeurt dat middel kringgesprekken en vieringen.

MEDEDELINGEN

Bestuurswisseling S.T.I.P.

Langs deze weg, wil het STIP-bestuur haar begunstigers e.a. op de hoogte brengen van een aantal veranderingen.

In de eerste plaats heeft er binnen het bestuur een fuctiewisseling plaatsgevonden:

Wil Haak (was voorzitter) wordt sekretaresse. Ze neemt de taak van Solveig van Andel over die wrn. sekretaresse wordt,

Adrie van der Horst (tijdschrift) wordt nu tevens voorzitter, Joop Haak blijft penningmeester, Gerlach v. Andel en Marian Leben algemeen bestuursleden. De laatste verzorgt met name de landelijke boekenverkoop.

Het nieuwe sekretariaatsadres is dus m.i.v. heden:

S.T.I.P.- Lemsterlandhoeve 12, 3137 GM VLAARDINGEN

Telefoon 010-741427

Tijdschrift

Mede door deze verandering, heeft het tijdschrift nogal wat verandering ondervonden. Wij vragen hiervoor uw begrip. De aanmaak van het tijdschrift volgens de oude wijze werd te duur en van verschillende kanten bereikte ons het verzoek om vaker uit te komen. Door het tijdschrift kleiner en dunner te maken en tevens het vergaren, snijden en nieten weer zelf te gaan doen besparen we op de kostenvan de drukker en compenseren we de meerkosten van de portokosten. Zo kunnen we u vaker op de hoogte houden. We hopen dat deze vorm acceptabel is. Wilt u hierop eens reageren? mogelijk kunnen wij wat met uw reacties doen.

STIP-bestuur

Verschiijnt 10x p.jaar

MENSENKENNIS, OPVOEDING, PERSOONLIJKE GROEI
is bestemd voor iedereen die belangstelling heeft voor de leer en de toepassing van de INDIVIDUALPSYCHOLOGIE van ALFRED ADLER e.a. Het blad wordt toegezonden aan de leden van de Nederlandse Werkgemeenschap voor I.P. en aan iedereen die d.m.v. een jaarlijkse bijdrage van minimaal f 25,- het werk van de Stichting voor toepassing van de I.P. mogelijk maken. (Postgiro 3101100 t.n.v. STIP-Vlaardingen m.v.v. bijdrage 1983)

Losse nummers f 5,- incl.porto

REDAKTIE

Redactie: namens de NWIP mw. A.Huisman en mw. L.C.M. Richard-Stuurman en namens de STIP Adrie v.d. Horst en Hans Maussen.

Redaktieadressen:

S.T.I.P.: Vredenburgstraat 47, 6931 EC WESTERVOORT
Adrie van der Horst tel 08303-2964

N.W.I.P. Liendenhof 218, 1108 HN AMSTERDAM
Mw. A. Huisman

Lay-out, samenstelling, administratie en productie: *Adrie v.d.Horst*

ADRESWIJZIGINGEN A.U.B. zenden aan S.T.I.P., Postbus 16
6930 AA WESTERVOORT

Dit blad is een uitgave van de Nederlandse Werkgemeenschap voor Individualpsychologie (NWIP) en de Stichting voor Toepassing van de Individualpsychologie (STIP). De NWIP en de STIP zijn twee aparte onafhankelijke organisaties die beiden de Individualpsychologie in Nederland vertegenwoordigen. Ook in verscheidene andere landen bestaan soortgelijke organisaties die worden overkoepeld door de International Association of Individual Psychology

ADRESSEN

Sekretariaat S.T.I.P. Lemsterlandhoeve 12, 3137 GM VLAARDINGEN
Wil Haak, telefoon 010-741427

Sekretariaat N.W.I.P. Raphaëlstraat 18', 1077 PT AMSTERDAM
Mw. B.J.M.Strobosch-van Duljne, telefoon 020-794363

Boekenverkoop STIP, Sternstraat 16, 3582 TC UTRECHT
Marian Leben, telefoon 030-514102

Nederlandse Werkgemeenschap voor Individualpsychologie N.W.I.P.

Doelstelling:

- Bestudering en ontwikkeling van de Individualpsychologie van Alfred Adler.
- Bestudering van grensgebieden en verwante stromingen.
- Bevordering van de toepassing van de I.P. in al die situaties waarbij menselijke relaties een rol spelen, zoals in opvoeding, zelfontplooiing partnerschap, psychotherapie, hulpverlening, leiderschap en allerlei vormen van samenwerking.

Stichting voor toepassing van de Individualpsychologie S.T.I.P.

Doelstelling:

- Bekendmaking en verspreiding van de principes van de Individualpsychologie van Alfred Adler.
- Bevordering van de toepassing van deze principes in opvoeding, zelfopvoeding, onderwijs en bedrijfsleven.
- Hulp bieden bij de praktische toepassing van de Individualpsychologie.